

ЗАТВЕРДЖЕНО

ПРИЙНЯТО

Ректор

Національного університету

«Одеська юридична академія»

Завальний В.В.

2015 року

Вченою Радою НУ, ОЮА

Протокол № 7

«5» травня 2016 року

ПОЛОЖЕННЯ

про інституційний репозитарій

Національного університету «Одеська юридична академія»

Одеса 2015

1. Загальні положення та терміни

1.1. Положення про інституційний репозитарій Національного університету «Одеська юридична академія» (далі - репозитарій НУ «ОЮА») (далі – Положення) визначає основні поняття, завдання, принципи наповнення та функціонування, а також регламентує основні засади управління репозитарієм НУ «ОЮА».

1.2. Основні поняття:

Автор - фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору;

Автор електронного документу - фізична або юридична особа, яка створила електронний документ (відповідно до Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»);

Виняткове (виключне) право - це майнове право. Виняткове право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності;

Відкритий доступ (ВД) - розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласниками. Технічне здійснення доступу всім охочим надається у будь-який час і без обмежень;

Відтворення – виготовлення одного або більше примірників твору, відеограми, фонограми в будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (у тому числі цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер;

Договір приєднання - договір, умови якого встановлені НУ «ОЮА», і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п. 1 ст. 634 Цивільного кодексу України);

Інтелектуальні права на твір включають виняткове право й особисті немайнові права;

Інституційний репозитарій відкритого доступу – мережевий сервіс для зберігання, систематизації та поширення творів у цифровому вигляді, що надається установою її працівникам та іншим зацікавленим особам;

Навчання користувачів репозитарію - навчання користувачів репозитарію навігації по ресурсу, пошуку інформації, а також підвищення їх інформаційної освіти;

Опублікування твору, фонограми, відеограми – випуск в обіг за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав на надання доступу до них через електронні системи інформації таким чином, що будь-яка особа може його отримати з будь-якого місця і у будь-який час за власним вибором;

Особисті немайнові права автора складаються з права авторства, права на ім'я, права на недоторканність твору, права на оприлюднення твору;

Повний текст – опція формату для надання повного тексту документа, а не тільки бібліографічного опису та реферату;

Постпринт – це копія кінцевої редакції наукової праці у тому вигляді, в якому вона опублікована;

Препринт – варіант електронної наукової праці до офіційної публікації;

Розповсюдження об'єктів авторського права та (або) суміжних прав – будь-яка дія, за допомогою якої об'єкти авторського права і (або) суміжних прав безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці, в тому числі доведення цих об'єктів до відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до цих об'єктів з будь-якого місця і в будь-який час за власним вибором;

Співавтори – особи, спільною творчою працею яких створено твір;

Статистика використання – частота звернень користувачів до ресурсу, що використовується для оцінки ресурсу;

Твори - створені авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: літературно письмові твори - книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, презентації тощо; ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; аудіовізуальні твори; твори образотворчого мистецтва; фотографічні твори; інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»);

Open URL – адреса (URL), що містить метаданні, які допомагають вивести користувача від бібліографічного посилання до цільової інформації, такої як повний текст.

1.3. Інституційний репозитарій НУ «ОЮА» має скорочену назву eNUOLAIR, яка є аббревіатурою повної назви англійською мовою: Electronic National University Odessa Law Academy Institutional Repository. Електронна адреса eNUOLAIR: <http://dspace.onua.edu.ua/> відображається на порталі НУ «ОЮА».

1.4. Репозитарій НУ «ОЮА» – це електронний архів НУ «ОЮА», який накопичує, систематизує та зберігає документи наукового, освітнього та методичного призначення, створені співробітниками, аспірантами чи студентами Університету шляхом їх архівування, а також поширює ці матеріали у відкритому доступі засобами Інтернет-технологій у середовищі світового науково-освітнього співтовариства, надає можливість обліковувати кількість наукових публікацій, сприяє зростанню авторитету, престижу в науковому світі, а отже й рейтингу Університету. Електронний архів є складовою електронних ресурсів наукової бібліотеки НУ «ОЮА» (далі – НБ НУ «ОЮА»).

1.5. Репозитарій НУ «ОЮА» формується та функціонує відповідно до чинної міжнародної, національної законодавчої та

Положення про інституційний репозитарій НУ «ОЮА»
ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1—2003, IDT). — [Чинний від 2007—07—01];

ДСТУ 7093: 2009 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами. — [Чинний від 2010-04-01];

ДСТУ ГОСТ 7.9:2009 (ИСО 214-76) Система стандартів по информации, библиотечному и издательскому делу. Реферат и аннотация. Общие требования. - [Чинний від 2009-12-01];

ДСТУ 6095:2009 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Правила скорочення заголовків і слів у заголовках публікацій (ГОСТ 7.88-2003, MOD) - [Чинний від 2009-07-01];

ДСТУ 7157 : 2010 Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості. — [Чинний від 2010-07-01];

ДСТУ 7152 : 2010 Інформація та документація. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. — [Чинний від 2010-10-01];

ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ) - [На заміну ДСТУ 3582-97; чинний від 2013-08-22].

2. Мета, завдання та функції репозитарію НУ «ОЮА»

2.1. Мета:

2.1.1. Вхідження НУ «ОЮА» до проекту «ELibUkr - Електронна бібліотека України: створення центрів знань в університетах України»;

2.1.2. Збереження наукових праць (стаття, навчальні матеріали, зображення тощо) в організованому, структурованому і захищеному архіві, яким управляє НБ НУ «ОЮА», що знімає необхідність створення власного веб-серверу для авторів;

2.1.3. Надзвичайно швидке розповсюдження наукових праць співробітників, аспірантів та студентів НУ «ОЮА» в світі;

2.1.4. Забезпечення гарантовано високого індексування наукових праць в Google та будь-яких інших пошукових системах шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою Інтернету;

2.1.5. Сприяння зростанню популярності НУ «ОЮА» шляхом представлення його наукової продукції у цифровому середовищі.

2.2.Завдання:

2.2.1. Сприяти виконанню плану наукових досліджень НУ «ОЮА»;

2.2.2. Здійснити накопичення, систематизацію, зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів наукового, освітнього та методичного призначення, створених університетською спільнотою НУ «ОЮА»;

внутрішньоуніверситетської нормативної бази та цього Положення. До Положення за наказом ректора на підставі рішення Вченої ради можуть вноситися обгрунтовані зміни.

Функціонування репозитарію НУ «ОЮА» здійснюється, зокрема, відповідно до наступних нормативних документів :

Конституція України;

Цивільний кодекс України;

Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. № 3792-XII, що охороняє особисті немайнові права і майнові права авторів та їх правонаступників, пов'язані із створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва - авторське право, і права виконавців, виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення - суміжні права.

Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» від 27.01.1995 р. № 32/95-ВР, який визначає статус бібліотек, правові та організаційні засади діяльності бібліотек і бібліотечної справи в Україні. Цей Закон гарантує право на вільний доступ до інформації, знань, залучення до цінностей національної та світової культури, науки та освіти, що зберігаються в бібліотеках.

Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 р. № 851, який поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання електронних документів;

Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах» від 31.05.2005 р. № 2594-IV, який регулює відносини у сфері захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних системах.

Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-XII, що регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації.

Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 04.02.1998 р. № 74/98 та Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 - 2015 роки» від 09.01.2007 р. № 537-V, які визначають стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, національно-культурної та іншої діяльності;

Закон України «Про обов'язковий примірник документів» від 09.04.1999 р. № 595-XIV, який визначає правові засади функціонування системи обов'язкового примірника документів та регулює інформаційні відносини, пов'язані з поповненням національного інформаційного фонду України;

Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні» від 01.12.2005 р. № 3175-IV;

Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» від 15.05.2013 р. № 386-р;

Положення про наукову бібліотеку НУ «ОЮА»;

2.2.3. Забезпечити технічний супровід централізованого та довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів, а також постійного та надійного відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій;

2.2.4. Створити надійну й доступну систему обліку публікацій наукових робіт університетської спільноти;

2.2.5. Забезпечити методичний супровід навчання користувачів репозитарію (навігація по ресурсу, пошуку інформації, підвищення інформаційної освіти).

2.3. Основні функції репозитарію НУ «ОЮА»:

2.3.1. Наукова (допомога у науково-дослідній роботі співробітників, аспірантів та студентів НУ «ОЮА» та інтеграції у світові наукові комунікації);

2.3.2. Навчальна (сприяння навчально-виховному процесу та реалізації освітніх запитів користувачів);

2.3.3. Довідково-інформаційна (задоволення інформаційних потреб та запитів користувачів);

2.3.4. Комулятивна (накопичення та збереження оригінальних електронних документів та електронних копій друкованих видань у фонді наукової бібліотеки);

3. Управління репозитарієм НУ «ОЮА»

3.1. Загальне керівництво репозитарієм НУ «ОЮА» здійснює ректор НУ «ОЮА»

3.2. Для рішення оперативних питань створюється робоча група, управління якою здійснює проректор з наукової роботи, до якої входять: Вчені секретарі спеціалізованих вчених рад НУ «ОЮА»; представники Юридичного відділу НУ «ОЮА», координатори (представники) від факультетів (кафедр); завідувач інформаційного центру наукової бібліотеки НУ «ОЮА»; начальник НДЧ; завідувач відділу інформаційних технологій, комп'ютерної техніки та зв'язку

3.3. Безпосереднє управління репозитарієм НУ «ОЮА» здійснює директор НБ НУ «ОЮА». НБ НУ «ОЮА» виступає основним виконавцем та координатором процесу створення та функціонування (підтримки) репозитарію НУ «ОЮА» і забезпечує збереження електронних документів.

3.4. Технічний супровід функціонування репозитарію НУ «ОЮА» в частині його включення у вебпростір, забезпечення безпеки інформаційних ресурсів, своєчасного архівування та оновлення версій, а також підтримки парку робочих комп'ютерів покладено на відділ інформаційних технологій, комп'ютерної техніки та зв'язку.

3.5. Функціонування репозитарію НУ «ОЮА» носить некомерційний характер та здійснюється в межах повноважень, одержаних від суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав і не створює загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав;

3.6. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із репозитарію НУ «ОЮА», кола осіб, які можуть розміщувати свої документи, переліку документів і порядку їх розміщення вирішує робоча група.

4. Склад репозитарію

4.1. Репозитарій НУ «ОЮА» є універсальним за змістом науковим та навчальним зібранням. Структура його кореневого каталогу складається з наступних розділів: «Історія НУ ОЮА», «Праці науковців НУ ОЮА», «Автореферати дисертацій», «Дисертації», «Збірники наукових праць НУ ОЮА», «Матеріали конференцій», «Періодичні видання НУ ОЮА», «Бібліографічні ресурси», «Рідкісні видання», «Студентські роботи». У разі потреби можуть створюватись інші елементи структури репозитарію НУ «ОЮА»;

4.2. Тематичний склад репозитарію НУ «ОЮА» визначається відповідно до наукового та навчального процесів НУ «ОЮА». До репозитарію НУ «ОЮА» включаються :

4.2.1. Твори, які рекомендовані до видання Вченою радою НУ «ОЮА» та видані при повному або частковому фінансуванні НУ «ОЮА»;

4.2.2. Твори, що були видані співробітниками, аспірантами чи студентами НУ «ОЮА» без фінансової участі НУ «ОЮА» за умови згоди та бажання автора;

4.2.3. Матеріали збірників наукових праць, журналів, у яких засновником виступає НУ «ОЮА»;

4.2.4. Твори співробітників, аспірантів та студентів НУ «ОЮА», що були розміщені у виданнях, у яких засновником не виступає НУ «ОЮА», долучаються до репозитарію за допомогою гіперпосилання. Архіви підтримують протокол обміну метаданими Ініціативи Відкритих Архівів (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting – OAI-PMH). При цьому автори попередньо повинні повідомляти видавців про політику відкритого доступу, яку підтримує НУ «ОЮА», у тому числі і щодо розміщення творів у репозитарії НУ «ОЮА», враховувати вищезазначене при укладанні договорів із видавництвами.

4.2.5. Автореферати дисертацій та дисертації, які прийняті до розгляду у спеціалізованих вчених радах НУ «ОЮА»;

4.2.6. Рідкісні видання з фонду НБ НУ «ОЮА», що не мають обмежень авторського та суміжних прав;

4.2.7. Бібліографічні, біобібліографічні та тематичні покажчики;

4.2.8. Видання, що містять реферати наукових публікацій з юридичної галузі науки та інші вторинні інформаційні матеріали (бібліографічні описи, анотації, огляди літератури) у взаємозв'язку з довідково-пошуковим апаратом;

4.2.9. Зображення, презентації, відеофайли та інші матеріали наукового спрямування, створені співробітниками, аспірантами та студентами НУ «ОЮА».

4.3. За видами електронних ресурсів репозитарій НУ «ОЮА» не має обмежень. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні картографічні дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа, тощо.

4.4. Хронологічні обмеження для розміщення документів у репозитарії не встановлюються.

4.5. Архівовані матеріали репозитарію НУ «ОЮА» за типом поділяються на постпринти та препринти.

5. Принципи створення та функціонування репозитарію НУ «ОЮА»

5.1. Репозитарій НУ «ОЮА» створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace (розробки Масачусетського технологічного інституту), що підтримує протокл обміну метаданими OAI-PMH (Open Archives Initiative – Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

5.2. Наповнення репозитарію НУ «ОЮА» здійснюється шляхом передачі електронного документу до НБ НУ «ОЮА»;

5.3. При передачі твору до наукової бібліотеки НУ «ОЮА» для розміщення в репозитарії Національного університету «Одеська юридична академія» автор приймає умови договору приєднання – Авторського договору (Додаток № 1)

5.4. Процедура архівування в репозитарії НУ «ОЮА» здійснюється репозитором-бібліотекарем шляхом поетапного заповнення полів, які містять основний набір даних про твір (метаданні): автор, назва, рік видання, анотація, джерело, видавництво, організація, ключові слова українською, російською та англійською мовами та розміщення електронного документу.

5.5. Для забезпечення максимально повного представлення наукового, науково-методичного потенціалу НУ «ОЮА» у науково-освітньому просторі передбачається здійснювати контроль термінів розміщення творів усіх типів наступним чином:

5.5.1. Науково-дослідна частина контролює архівування репозиторами творів на етапі аналізу щорічних звітів викладачів, у формі яких передбачається посилання на адресу твору в репозитарії Національного університету «Одеська юридична академія»;

5.5.2. Спеціалізовані вчені ради НУ «ОЮА» сприяють архівуванню репозиторами авторефератів та дисертацій, які були прийняті до захисту у спеціалізованих вчених радах НУ «ОЮА», за місяць до захисту;

5.5.3. Вчена рада НУ «ОЮА» контролює розміщення у річний термін після опублікування друкованого примірника у репозитарії НУ «ОЮА» монографій, підручників, методичних матеріалів, тематичних збірників, які рекомендовані до видання Вченою радою та видані при повному або частковому фінансуванні НУ «ОЮА»;

5.5.4. Збірники наукових праць, журналів, у яких засновником виступає НУ «ОЮА» розмішувати у репозитарій НУ «ОЮА» в 2-х місячний термін після опублікування друкованого примірника;

5.6. У репозитарій НУ «ОЮА» підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, у кожному з видів рекомендуються для використання певні формати:

Формати, що рекомендуються для застосування, при розміщенні матеріалів

Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe PDF, Microsoft Word	pdf (доступний для копіювання), doc
Презентація	Microsoft Powerpoint	ppt
Таблиці	Microsoft Excel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	WAV, MP3	wav, mp3
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe

5.6. Роботи аспірантів і студентів розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника, який реєструється у репозитарії і підтверджує свою рекомендацію.

5.7. Доступ до повних текстів може бути відкритим - з можливістю копіювання й цитування матеріалів з репозитарію НУ «ОЮА» при дотриманні особистих немайнових прав автора, або закритим - з можливістю запитувати копію повного тексту у автора із зазначенням мети використання публікації.

6. Авторський договір

6.1. Права та обов'язки сторін

6.1.1. Відкритий доступ не впливає на реалізацію авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані та зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виключне право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про подання своєї публікації в Інтернет і підтверджуючи це у Авторському договорі в електронному та паперовому вигляді.

6.1.2. Твір не може бути розміщений у репозитарій НУ «ОЮА», якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоду громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

6.1.3. Твір може бути включений до репозитарію НУ «ОЮА» лише після отримання підписаного Авторського договору.

6.1.4. Підписуючи Авторський договір автор передає НУ «ОЮА» на безоплатній основі невиключні права на використання твору наступними способами:

- внесення твору у базу даних репозитарію Національного університету «Одеська юридична академія»;
- відтворення твору чи його частин у електронній формі, не змінюючи її змісту;
- виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
- надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.
- конвертування електронної версії наукових статей у формат, що використовується в репозитарій НУ «ОЮА».

6.1.5. У Авторському договорі автор підтверджує, що розміщуючи роботу в репозитарій НУ «ОЮА» він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

6.1.6. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору в репозитарій НУ «ОЮА» лише йому належать виняткові майнові права на твір, що вони ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

6.1.7. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує НУ «ОЮА» всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

6.1.8. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з авторів приймає умови цього договору розміщуючи такий твір в репозитарії НУ «ОЮА».

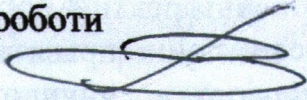
6.1.9. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

6.1.10. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору в репозитарій НУ «ОЮА» відкритого доступу, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. Тоді він за допомогою адміністратора вилучає роботу з відкритого архіву.

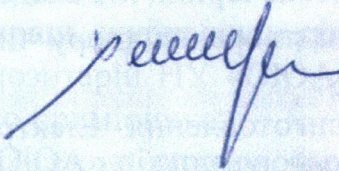
6.1.11. Видавцям енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних збірників, збірників наукових праць, газет, журналів та інших періодичних видань належать виключні права на використання таких видань у цілому. Видавець має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє ім'я або вимагати такого зазначення.

6.1.12. Автори творів, включених до таких видань, зберігають виключні права на використання своїх творів незалежно від видання в цілому, якщо інше не передбачено авторським договором.

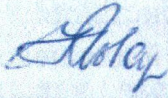
В.о. проректора з наукової роботи
та міжнародних зв'язків

М. В. АФАНАСЬЄВА

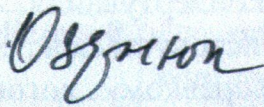
Голова профкому

М. І. ПАШКОВСЬКИЙ

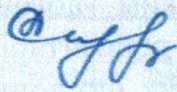
Головний бухгалтер

О. І. КОВАЛЕНКО

Заступник проректора (БК)

Л. А. ОЗЕРНЮК

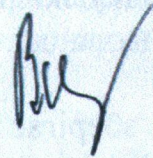
Заступник проректора (ПФВ)

М. О. СКРИПНИК

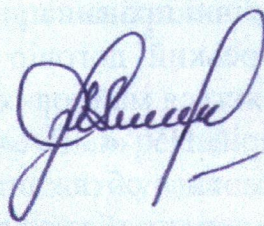
Директор наукової бібліотеки

М. М. СОЛОДУХІНА

Начальник навчального відділу

Г. І. ВАСІЛЬЄВ

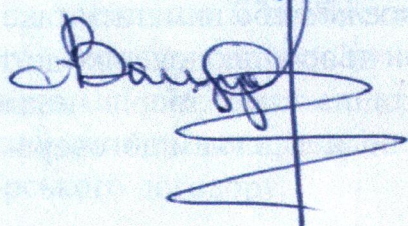
Начальник юридичного відділу

К. В. МОЖАРОВСЬКА

Начальник науково-дослідної частини

Д. Г. МИХАЙЛЕНКО

Начальник ВКІАЗ

О. П. ВАЩУК